

Editorial

Noua Revistă Română de Drepturile Omului propune de această dată un număr tematic dedicat reformei constituționale. Era inerent ca o revistă profesională din domeniul problematicei drepturilor omului să acorde atenție propunerii oficiale de intervenție asupra Legii fundamentale. Cât de motivată este preocuparea față de demersul inițiat de Președintele României apare vizibil în studiul semnat de Corneliu-Liviu Popescu. În evaluarea profesorului, Raportul Comisiei prezidențiale reprezintă un regres în ceea ce privește protecția drepturilor omului, cărora le adresează soluții arhaice, expirate, neștiințifice și nedemocratice, în egală măsură anti-constituționale și contrare obligațiilor internaționale ale României. Tot ce se poate spera – vine comentariul final – este ca aceste propuneri să rămână literă moartă și să nu se transforme niciodată în text constituțional.

În timp ce primul studiu excelează prin interesul față de detalii, al doilea, semnat de Dan Claudiu Dănișor, aspiră la cuprindere. Nu la „cuprinderea Raportului” – căci a-l comenta, scrie autorul, înseamnă a-i conferi o importanță mai mare decât are în realitate – ci a atitudinii care stă la baza lui. Mai precis, a presupuziției că atunci când un sistem social nu funcționează, de vină ar fi legea care reglementează funcționarea sistemului și că deci aceasta trebuie schimbată. Iată concluzia profesorului Dan Claudiu Dănișor: stabilitatea sistemului normativ constituțional este mai benefică decât orice inovație posibilă în actualul context, ideea cea mai înțeleaptă fiind aplicarea cât mai corectă a Constituției existente.

Argumentele se întind pe mai multe pagini, au stilistica specifică unui eseu și introduc o dimensiune polemică ce nu pune în discuție rigoarea afirmațiilor.

Bakk Miklós preia din cele 11 puncte majore care, în viziunea Comisiei prezidențiale, ar explica blocajele instituționale și punctele sensibile ale sistemului politic din România, punctul 9, care se referă la organizarea administrativă. Patru modele „posibile pentru România” ar descrie modalitățile de descentralizare. Conform universitarului clujean, cele trei proiecte enunțate până acum de maghiarii din România au puncte de joncțiune clare cu dezbateră inițiată de Raportul Stanomir.

Pentru Valentin Constantin este frapant ca mai multe organe de stat care posedă competențe în protejarea drepturilor fundamentale: Tribunalul Iași – Secția civilă, litigii de muncă, Avocatul Poporului și Ministerul Public, Senatul și Camera Deputaților să arate o lipsă de aderență manifestă la drepturi, cum s-a întâmplat în speța constituțională care i-a trezit interesul. Camerele Parlamentului au mers până la refuzul de a își exprima opiniile în cazul analizat. De această dată, Curtea Constituțională care a declarat neconstituționalitatea art. 129 alin. (3) din Statutul personalului didactic reprezintă exemplul pozitiv. Lucrarea „Discriminarea academică în fața Curții Constituționale” a fost motivată de nevoia de adăuga un număr de argumente la cele folosite de Curte. Universitarul din Timișoara găsește și ocazia unor aprecieri radicale privind instituția Academiei Române. Aceasta este văzută drept un grup de

interese centrat pe asigurarea și conservarea unor privilegii destinate membrilor săi, expresia unui statut corporatist solid, „cel mai radical tip de organizație închisă”.

Între cele trei hotărâri ale Colegiului Director al CNCD publicate în revistă, am sublinia-o pe cea din 13 noiembrie 2008 privind tratamentul discriminatoriu prin lezarea dreptului la demnitate personală în cazul unui bolnav HIV, întrucât ea invită la analizarea a trei chestiuni. Mai întâi, se pune întrebarea dacă principala problemă ridicată de acest caz – reacția necorespunzătoare a personalului medical la internarea reclamantului – este de pus în termenii dreptului la demnitatea personală (art. 15 al O.G. nr. 137/2000) sau și (ori mai curând), ai accesului la serviciile publice administrative și juridice, de sănătate, la alte servicii, bunuri și facilități (art. 10). O a doua întrebare ar fi în ce măsură avem de urmărit pista hărțuirii într-un caz punctual, într-o conjunctură clar limitată în timp. În sfârșit, se ridică și întrebarea dacă nu cumva CNCD nu ar trebui să ceară o expertiză de specialitate în chestiuni ce implică detalii tehnice – în cazul exemplificat ar fi de cunoscut care este aria personalului medical cu dreptul și obligația de a cunoaște internarea, în secție, a unui bolnav HIV, ori care sunt cerințele legate de protejarea altor bolnavi care intră într-un contact potențial cu un pacient HIV.

NRDO